

Undervisningsministeriet
Att. Kontorfuldmægtig Jesper Simonsen
Institutionsstyrelsen
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

21. december 2006

Boulevard du Roi Albert II,
5, 9ème étage
B-1210 Bruxelles

Tél +32 2 224 06 70
Fax +32 2 224 06 71

dli@dlint.org
www.dlint.org

Vedr. National baggrundsrapport til OECD studiet – Improving School Leadership.

Kommentarer fra DLF og GL til den danske baggrundsrapport udarbejdet for Undervisningsministeriet af Pluss Leadership

Danmarks Lærerforening og Gymnasieskolernes Lærerforening har via LC – Lærernes Centralorganisation - modtaget udkastet til dansk baggrundsrapport til OECD's studie "Improving School Leadership". Rapporten er udarbejdet af Pluss Leadership. Organisationerne er desuden blevet orienteret om baggrunden for OECD-studiet på en konference afholdt den 29. november 2006. Endelig har organisationerne haft lejlighed til at drøfte udkastet til baggrundsrapport på et møde den 1. december 2006 mellem Undervisningsministeriet og DLI. På dette møde opfordrede ministeriet til, at de organisationer, der er berørt af rapporten, indsendte kommentarer til Undervisningsministeriet. Nogle af de organisationer, der deltager i samarbejdet i DLI, har valgt at indsende kommentarer selvstændigt. Efterfølgende kommentarer omfatter derfor først og fremmest de to ovennævnte organisationer, men rapporten er drøftet i DLI regi, og kommentarerne er dækkende for denne drøftelse.

Kommentarer til baggrundsrapporten:

DLI finder, at rapporten er præget af, at Pluss Leadership i sine anbefalinger og i beskrivelserne af det danske uddannelsessystem i en vis udstrækning bygger på den generelle politiske debat (med referencer til avisartikler, debatlitteratur mv.) frem for at tage udgangspunkt i faktuelle beskrivelser af det danske uddannelsessystem. Pluss Leadership anfører selv, at rapporten udelukkende bygger på eksisterende "litteratur" om skoleledelse, og at Pluss Leadership ikke har foretaget selvstændige kvantitative eller kvalitative undersøgelser. DLI finder, at det er uheldigt, at rapporten – bl.a. på grund af den valgte metode – indeholder udokumenterede påstande, som senere kan indgå i de anbefalinger, der normalt er en del af OECD's studier og rapporter. Referencerne til eksisterende litteratur foretages i en række tilfælde ganske ukritisk, eksempelvis når man citerer regeringsgrundlaget,

DLI repræsenterer:

- BUPL
- Danmarks Lærerforening
- Dansk Magisterforening
- Dansk Teknisk Lærerforbund
- Danske Produktionshøjskolers Lærerforening
- Efterskolernes Lærerforening
- Formidlerne
- Frie Grundskolers Lærerforening
- Gymnasieskolernes Lærerforening
- Handelsskolernes Lærerforening
- Københavns Lærerforening
- Landsforbundet af Voksen og Ungdomsundervisere
- Socialpædagogernes Landsforbund
- Speciallærerforeningen af 1981

som jo af gode grunde må betragtes som et politisk dokument.¹ Et andet eksempel er, at der i rapporten formuleres udtalelser om ledelsesforhold i gymnasieskolen uden, at man inddrager de mange evalueringer af den nye reform, der allerede er gennemført, og uden at man viser et kendskab til de regelændringer reformen medførte i ledelsens råderum.

I rapportens afsnit 2.6 om den offentlige opfattelse af skolerne citeres *Peter Dahler-Larsen* for nogle overvejelser om dansk skoletradition som ifølge PDL hviler på ”*det folkelige, ånd, tradition, fortælling, det særligt danske og det lokale.*”² Denne tradition skulle bringe lærerne i modsætning til forældrene, fordi legitimiteten i et vidensamfund ”*hentes i fagligheden*”. Begrebet ”faglighed” defineres ikke i rapporten (eller i citatet fra PDL), og man ser tilsyneladende bort fra, at lærernes professionalisme i høj grad bygger på pædagogiske og almen- og fagdidaktiske kompetencer. Som et gennemgående træk finder DLI, at rapportens forfattere ganske mangler viden om eller forståelse for dette forhold. Det afspejler sig også i rapportens mærkværdige skelnen mellem ”ledelse” (forstået som management) og ”pædagogisk ledelse”.

Rapporten refererer i afsnit 7.1.6 til en nylig publikation fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), som siger, at 3 ud af 4 skoleledere folkeskolen erklærer sig helt eller delvist enige i, at ”*de nuværende arbejdstidsaftaler/overenskomster udgør en væsentlig barriere for at udøve ledelse i folkeskolen*”.³

I afsnit 7.1.8 fremføres det igen at: ”*Ledelsesrummet er tilsyneladende begrænset af en række forhold i gymnasie- og folkeskolen, som f.eks. kunne være tjenestetidsregler, overenskomster og uskrevne arbejdsnormer på skolerne.*”⁴ Denne gang dog uden nogen form for kildehenvisning. Det anbefales i forlængelse heraf, at man giver lederne mere ledelsesrum ved bl.a. ”ajourføring af arbejdstidsregler og andre indsnævrende forhold”.⁵

I forhold til ovennævnte publikation har Danmarks Lærerforening den 27. september 2006 afgivet hørings svar til Undervisningsministeriet om rapporten fra EVA, hvori DLF bl.a. kommenterer ovenstående. Der henvises til dette hørings svar (vedlagt).⁶

---

¹ Pluss Leadership (2006) p. 10

² Pluss Leadership (2006) p. 32

³ Pluss Leadership (2006) p. 79

⁴ Pluss Leadership (2006) p. 80

⁵ Pluss Leadership (2006) p. 84

⁶ DLFs hørings svar

I en række sammenhænge i det internationale samarbejde fremhæves ”den danske model” som forbilledlig for regulering af forholdene på arbejdsmarkedet. Det forekommer derfor en anelse besynderligt, at man i en rapport til OECD retter kritikken mod et område, som er en væsentlig del af den danske aftalemodel. Det bør derfor *i det mindste* fremgå tydeligt af rapporten, at en eventuel revision af arbejdstidsaftalen i givet fald kun er mulig ved en kollektiv aftale mellem arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationerne.

I relation til ledelsesforholdene på gymnasierne bygger udtalelserne desuden på forkerte data. I rapporten anføres det på s. 82, at ”*ledelsen i folkeskolen og gymnasiet har p.t. ikke optimale rammebetingelser, tilstrækkeligt udfoldelsesrum samt ledelsesmagt og indflydelse i skolerne*”. Her demonstreres ukendskab til fx de regelændringer, der blev lavet med den seneste gymnasiereform. Gymnasiereformen i 2005 medførte på en lang række punkter, at skolens ledelse fik større udfoldelsesrum og ledelsesmagt. På en række områder fik rektorerne tillagt beslutningskompetence.

Det indgår herudover ikke i rapportens vurderinger og konklusioner, at folkeskolelederne efter folkeskolelovens bestemmelser har retten til at lede og fordele arbejdet, samt at lederne træffer alle afgørelser vedrørende den enkelte elev.

I rapportens afsnit 7.2 anføres det (uden nogen form for kildehenvisning), at konkurrence mellem (grund)skoler automatisk fører til kvalitetsforbedringer og ”skolens succes”.⁷ Især skulle den manglende konkurrence fra privatskoler i visse dele af landet betyde ringere kvalitet i Folkeskolens tilbud. DLI finder det stærkt kritisabelt og direkte underlødigt, at en sådan helt udokumenteret påstand indgår i en rapport fra Undervisningsministeriet til OECD.

DLI kan konkludere at udkastet til baggrundsrapport fra Pluss Leadership på en række områder bygger på utilstrækkelige grundlag. Ovenstående er kun enkelte eksempler på dokumentation for det, som efter organisationernes opfattelse er et generelt træk i rapporten. Undersøgelsen kan efter organisationernes opfattelse kritiseres for manglende faglig og videnskabelig validitet. Spørgsmålet er, om rapporten har den lødighed, der er nødvendig for, at den kan indgå i OECD’s studie. I kvalitetsvurderingen af rapporten bør indgå overvejelser om, hvorvidt rapporten bygger på et relevant og dækkende litteraturudsnit, der er anvendt kritisk og neutralt.

---

⁷ Pluss Leadership (2006) p. 81

DLI finder forholdet meget beklageligt, da det er uhyre væsentligt og interessant at få belyst de problemstillinger, der er angivet i OECD-undersøgelsens formål. DLI skal på den baggrund opfordre til, at baggrundsrapporten revideres inden den videresendes til OECD, således at anbefalinger og konklusioner enten bygger på reelle data, eller at det meget tydeligt fremgår, hvilke dele af rapporten, der er baseret på rent politiske vurderinger. DLI's organisationer indgår meget gerne i en dialog om dette arbejde.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad
DLI – Bruxelles

